

PASEN – FEEST VAN DE VERRIJZENIS

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN VOOR HET A-JAAR

- Jean Bastiaens -

Hij zag en geloofde

Na de schitterende en aangrijpende paaswake – hoogtepunt van alle liturgie – volgt de frisse en alles vernieuwende paasmorgen. We zijn opgestaan met het innerlijk besef dat het vreselijke lijden – van Jezus, en in Hem van heel de mensheid – werkelijk niet het laatste woord heeft. In de nacht heeft een stem geklonken, een stem die van elders kwam. Een stem van de overkant. ‘Wat zoekt u de levende onder de doden?’ En we begrepen dat we het niet moesten zoeken bij het lege graf. Jezus behoort niet toe aan het rijk van de doden. Hij leeft! Hij komt van elders naar ons toe, al weten wij niet hoe we dat ‘komen’ en dat ‘van elders’ moeten veraanschouwelijken. Maar het lege graf sprak boekdelen, en er ontstak een nieuw geloof in ons: Jezus is de Levende! We kunnen het niet uitleggen, en toch is er een innerlijke zekerheid die een onvergankelijke vreugde in ons naar boven haalt. Tranen van gemis en van al het leed worden nu tranen van vreugde. De wereld is niet veranderd, maar ons zicht op de wereld is wel veranderd – volkomen!

De lezingen van de paasmorgen plaatsen ons in de nieuwe realiteit van de Verrezenen. Na de dikwijls lange lezingen van de veertigdagentijd, de Goede Week en de paaswake, krijgen we nu een heel verteerbaar menu voorgeschoteld. In de eerste lezing houdt Petrus een toespraak aan het adres van Cornelius en zijn huisgenoten. Deze toespraak is een samenvatting van alles wat GOD in Jezus heeft gedaan, en bevat twee delen. In het eerste deel doorloopt Petrus het Jezusgebeuren als een soort oerverkondiging: alles is begonnen met Johannes de Doper en diens oproep tot bekering (1). Jezus werd door Johannes gedoopt en ontving daar en toen de heilige Geest, met het oog op zijn zending (2). Hierna begon Jezus aan zijn openbaar optreden, waarbij Hij weldoende rond ging en de macht van de duivel – hij die het kwaad zelf is – onttroonde (3). Als gevolg van Jezus’ vrijmoedig optreden werd Hij aan een kruis gehangen en gedood (4). GOD heeft Hem echter op de derde dag doen opstaan (5). Jezus is dan verschenen als de Levende aan de apostelen, die de zending van ‘getuigen’ ontvingen (6). Deze 6 ingrediënten vormen samen de kern van de christelijke verkondiging en van onze geloofsbelijdenis. In het tweede deel van de toespraak volgt dan de oproep tot bekering, want GOD heeft Jezus aangesteld als de rechter over de levenden en de doden. Wie zich tot Jezus bekeert, met een vermorzeld hart en een frank geloof dat geworteld is in de Schriften, die mag erop rekenen dat ook hij/zij het grootste geschenk ontvangt dat Jezus ons kan geven: de vergeving en de verzoening van heel ons leven. Tijdens zijn leven op aarde is dat wat Jezus gedaan heeft: mensen helen door hen te vergeven en hen te verzoenen met de Oorsprong van alle leven. Christenen mogen leven als vergeven en verzoende mensen, en hierom worden zij door Jezus achtmaal zalig geprezen.

De tweede lezing neemt het einde van de eerste lezing mooi op: ‘Als gij dan met Christus ten leven zijt gewekt...’. Ons doopsel – een sterven en verrijzen met Christus – vormt het scharnier van ons geloof.

De eerste twee lezingen hebben ons teruggebracht bij de kern van onze geloofsbelijdenis. Dat geloof hernieuwen we dan ook, we spreken het uit als ware het de eerste keer. De evangelielezing brengt ons weer terug bij het verhaal: we lezen nogmaals het verhaal over het lege graf, maar nu vanuit de Johanneïsche traditie. Het is een heel levendig en beweeglijk verhaal: Maria van Magdala komt en gaat, Simon Petrus en de beminde leerling komen in snel tempo, maar de beminde leerling haalt

Petrus in. Toch gaat Petrus als eerste het graf binnen. In elke etappe van het verhaal valt het woordje 'zien': Maria 'ziet' dat de steen is weggerold. De beminde leerling 'ziet' de zwachtels – tekenen van Jezus' afwezigheid. Simon Petrus 'ziet' eveneens de zwachtels en de apart opgerolde zweetdoek. Maar als de beminde leerling dan ten slotte het graf binnengaat, dan staat er: 'Hij zag en geloofde.' Maria ziet enkel het lege graf en is totaal onthutst. Petrus ziet de zwachtels en de zweetdoek, maar begrijpt de betekenis van deze tekenen niet. Alleen de beminde leerling 'ziet en begrijpt'. Er is in hem een intuïtief en innerlijk weten dat hem doet 'inzien' dat Jezus niet door de dood kon worden vastgehouden. Hij heeft er nog geen woorden voor, het is een klaar en helder maar nog niet in woorden te vatten geloof. Maar dat geloof is zijn rijkdom.

Pas later zullen de leerlingen in staat zijn om woorden te geven aan dit geloof. Dit gebeurt wanneer zij de Schriften gaan lezen vanuit het verhaal over Jezus. Dat wordt een intensief en verrijkend leerproces. Telkens zijn er nieuwe passages die voor de leerlingen een nieuwe betekenis krijgen, en zo gaan zij gaandeweg 'inzien' dat Jezus uit de doden 'moest' opstaan. En zo werd hun geloof een echt Bijbels geloof. Zalig Pasen!